

"Istarska Riječ"

člani svakog četvrtita uveče.
Svakog drugog četvrtita donosa
literarni prilog "Mladi Istranc".
Preplaćati za tuzemstvo iznosi
15-10 lira na godinu, a za
iznosomstvo 25-10 lira. Ured
članak: Ugo S. Francesco
Assisi 20/1; Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEĆ

Tijednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

"Slogom rastu-male stvari, a nestoga sve otkvari". — Narodna poslovica.

Rao da smo pod jednim krovom

U vrijeme, kad se Isus rodio, naši su predajdovi poznavali vrlo malo svijeta. U ono doba nije se znalo ni za sve nemije u Evropi, a kamo li za one u Aziji, dok se od Afrike poznavao samo sjeverni dio. O Americi, Australiji i tolikim drugim otocima i morima nije se imalo ni pojma. A ipak s u tim zemljama ondašnji ljudi živjeli su svojim životom; i tada su se i oni u nepoznatim krajevima dogadjali dojadjaju, o kojima ovuda nije niko ništa znao. Pa i poslije, pošto se otvorile nove zemlje, među njima Amerika i Australija, stvari se nisu bogzna koliko izmijenile. Narodi u Evropi predstavljali su sebi one daleke krajeve, kaz granicu svijete a narode u njima kao proste divljake, o kojima nije vrijeđne ni da se misli.

Tako je novi svijet ostao i nadalje kao odvojen, odsječen od staroga. Ali u starom svijetu, u Evropi, Aziji i u sjevernoj Africi nisu svi narodi bili tako povezani medusobom, da bi bogzna kako marili i pitali: jedni za druge. U Aziji s u prije stotinu godina propagala carstva i gradovi, a da ostrom dio Evrope nije za to nizao. Tako je tako stalno, da se niz u Kini nisu mnogo razbijali glavu ratovima, što ih je u prošlosti vodilo veliki Napoleon. Stavše, os pred pedeset godina vodili se na nekim tačkama Evropske ratovi, o kojima se na drugoj kojoj tački istoga kontinenta nije vodilo nikakve ratovne.

Danas se je to sasvim promjenilo.

Nesto parohodi, pa željeznicu, brzovje, areoplan, brojovje i telefoni bez čica ubinili su, da se je daljnja, što je djejstvo pojedine zemlje i narode postala kraća i sve se dalje skraćuje. Danas smo već tako daleko dođerjali, da možemo mi u Evropi slušati muziku govore u isti čas, kad ih slušaju i ljudi gdjegod u Americi, gotovo da smo i mi i oni pod jednim krovom. Tu su osim toga i novine, koje nam donose u jutro, o podne i veče vijesti iz cijelog svijeta. Tako je na prikazu Japan vrlo daleko od nas, pa sa svim tim smo u Evropi sasrnali još istog dana, da je Mikado umr, i to možde i koji čas putje nego li mnogi u samom njegovom gradu Tokio. No nije samo muzika, nisu samo govor i vijesti o raznim izvanrednim dogadjajima, što nas vezu s ostatim svijetom, već — a to je ono glavno! — i međusobni interesi. Puanstvo je Evrope i drugih zemalja u prošlosti stotinu godina mnogo poraslo, potreba pojedinih naroda postale su i divaju sve veće, tako da su upućeni jedni na druge mnogo više nego li je to ikada bivalo. Mi vidimo, koliko trpi Evropa već samo zbog nega, što se Rujska drži po strani i što ne daje ono što pomenice, koliko je je davalu prije tata. Tako je i s drugim zemaljama, pa i s onim najudaljenijim, od kojih nas jedne hranu a druge odijevaju. Uzimamo samo Štrajk u Engleskoj! Taj štrajk je tako krupno odjeknuo u nekim zemljama Evrope, da je od toga nastradala mnoga fabrika, a gdjegod tak i cijeli parobrodarski promet. A što bi tek bilo za Englesku i pa za nas, da se pobuni Indija ili druga koja nije kolonija, što nas snabdevje pamukom, kaučukom i drugim sličnim stvarima.

Vanredno se mnogo stvari i za hranu za odijelo uvaža iz Kine. Tamo su veliki nemiri i sva Evropa zabilježila gleda, kako će se ono sve tamno srušiti, dok prije o kakvoj sličnoj zabrinutosti nije bilo ni govera. Interesa ima Evropa vanredno mnogo i u Americi, zato se ovuda još većom zabilježila gleda na onu tečku razmjeru između Meksika i Sjedinjenih Država.

Nikaragua je jedna vrlo male republike u centralnoj Americi. U eijelo toj zemlji živi jedva toliko duša, koliko ih ima grad Rim, pa evo, malo što se-nisu-zbog-nje uhvatile u koštar dvije jako države: Meksiko i Sjedinjene Države. Kada se pak pomisli, koliko je Evropljana zaposleno u Sjevernoj Ameri-

rići i koliki su interesi, osobito oni materialni, što vežu taj novi, bogati kraj s evnim našim starim — onda biva sama iskra dosta, da baci u zrak u jasno, da je sasvim opravданa zabrinutost, kojom danas svi pomalo prati-

mo dogadjaje u svijetu, i to nesamo one velike, već i male, jer je često jedna sam iskra dosta, da baci u zrak u jedan čas sve, što je čovječanstvo s mukom izgradilo kroz godine i godine.

Oglas stoji 4 lire

za svaki centimeter visine u širini jednoga stupca. Za višekratno izvršenje doje se znatan popust prema pogodbi. Dopis se Šalju uredništvu, a novac upravi. Nefrankirana se pisma ne primaju, a rukopisi se ne vraćaju ni u kojem slučaju.

Politički pregled

ITALIJA.

Predsjednik vlade, on Mussolini, svim prefektima.

N. E. Mussolini razglasio je početkom ovoga mjeseca svim prefektima u Italiji jednu okružnicu, kojom im da neke nove upute. Sve su talijanske novine s oduševljenjem raspravljale okružnicu on. Mussolini. Ova se okružnica može smatrati jednom novim i veoma važnom točkom u fašističkom životu Italije. Zato, da naš čitatelje upoznamo s okružnicom on. Mussoliniju, donašamo je u cijestosti.

Svim Prefektima kraljevine.

Mojom prvom okružnicom, koju sam raspisao odmah iza kako sam preuzeo Ministarstvo unutarnjih poslova, te u razgovorima, koje sam imao sa svakinim pojedinim od Vas, odredio sam temeljni smjernice, po kojima se prefekti u provincijama moraju ravnati. Danas, kada je broj provincija povećan, i kada je opći politički položaj potpuno miran, hoću da potam obrazložim pravila, koja Prefekt mora dnevne provadjeti u svojoj važnoj i delatnoj službi upravljanja.

Prefekt je, svečano izjavljujem, najviša državna vlast u provinciji. On je izravni zastupnik izvršne centralne vlasti. Svi građani, a u prvom redu oni, koji imaju veliko prvenstvo i najveću čast, da su vojnici fašizma, moraju poštovati i slušati: najvišeg političkog zastupnika fašističkog režima, te moraju njemu podvijati saradnjivati s njime, da mu olaksaju zadacu.

Ondje, gdje je to potrebno prefekt mora probudit i srediti rad Stranke u raznim pravcima njezine aktivnosti.

Ali neka je svima jasno, da se od sada neće podnijeti ištorištanje auktoriteta i odgovornosti. Vlast je jedna i jedina. Kad tako ne bi bilo palo bi se u nesredjenost i nejedinstvenost države. U tom bi se službu ponuđalo jedan od temeljnih principa fašističke doktrine. Negiralo bi se jedan od najvažnijih motiva triumfalne fašističke akcije, koja se je borila bas za jedinstvo, auktoritet, prečišć i snagu države, koja se je borila, da stvari jednu državu, koja će biti nedokonaljiva, i onakva kakva mora biti prava fašistička država. Stranka i njezini članovi oni najviši i oni niži, čini u centru i oni na periferiji, nisu danas iza kako je revolucionarne dovršene, ništa drugo nego svjesno sredstvo za postignute državne vole.

Prefekt mora sam voditi i organizirati svu obranu, koja bi bila potrebna, slučaju, da je u opasnosti fašistički režim. Prefekt je povjeren, da sam vodi borbu protiv onih malobrojnih protivnika fašizma. Zato je i ustanovljen novi zakon za obranu države, koji daje baš prefektima najširi vlast.

Sada kad se država oborula svim sredstvima za obranu od svih opasnosti moraju da izrežu i zadnji estatske silne. Nezakonitost mora nestati. Ne samo ona koja eksplodira u malenim, sičušnim lokalnim silovitestima, ma i ovo mnogo škodi režimu i slijepu opasnost proturaspoloženja, već mora nestati i ona veća nezakonitost, koja nastaje poslije teških dogadjaja.

Svako treba da si utviri u glavu, da što se dogodilo ili mene zadesilo — svrsilo je dobra represalija, rušenja i nasilja. Prefekti moraju zaprijetiti svakim sredstvom, ponavljaju svakim sredstvom i sam pokušati, kako pre demonstracije protiv sjedišta stranžnih raportantaca.

Odnosi medju narodima tako su delikatni i mogu dovesti do takvih zatajetja, da se ne može nipošto trpit, da o njima odlučuju demonstracije neodgovornih elemenata ili provokator-

skih agenata, koji traže, da nastane nesreća, što je nepopravljivo.

Koji god od prefekata ne bude postupao u tome smislu, biće smatran nesposobnim ili izdajicom, a kao takvog će ga i kazniti.

Nije ni potrebno napominjati, da prefekt mora uvijek javljati istinu vlasti, a osobito onda kada je istina važna. Javni red ne smije nikada biti poremećen. Javni red znači, ako je stičen i osiguran, miran i koristan razvijat narodne aktivnosti. Uzvješi u obzir političku i većinku snagu, kojom raspolaže režim, a uzvješi u obzir i sve jače priznavanje puka, a također i organiziranje masa u korporacije — javni mir i red u ovilj posljednjih pet mjeseci bio poremećen, a niti će unaprijed biti poremećen na kakov opasanje smjernice, po kojima se prefekti u provincijama moraju ravnati. Danas, kada je broj provincija povećan, i kada je opći politički položaj potpuno miran, hoću da potam obrazložim pravila, koja Prefekt mora dnevne učenje postupao neće biti potrebno učenje nered poravnavati kasnijim i skupim akcijama.

No ne samo za javni red, koji je u glavnom jedan policijski problem, nego i za "moralični red" mora se prefekt fašista brinuti. On mora, da se brine za mir, za pravdu, za ravnnopravnost i srodnost medju građanjstvom, zato, jer su to glavna svojstva, iz kojih se medju građanjstvom razvija "moralični red", a moralni red je jedina i najbolja garantija za javni red. Oni, koji je veoma često da se opasnošću za život provadjuju zatvorene protiv protudruštvenih elemenata — mislim na karabinere, Crne košulje i agente javne sigurnosti — zaslužuju mnogo obzira i poštovanja. Režim, koji je svestran i auktoritativan, kao fašistički, mora da se brine da marljivo nadzira kako se upravlja s narodnim novcem.

Mnogo sam puta rekao, da je novac pučke svet. Potrebno je stoga, da su svakim pojedinom od raznih administracija i novčanih ureda, od općina do sindikata, podvržnute najjačijim nadzoru. Prefekti fašista mora da je u neprestanom dodiru sa podestatima. Svi oni, koji upravljaju novcem puka, moraju biti prokušani i čisti. Osobito u Južnoj Italiji prefekt fašista mora provesti potpuno administrativni moral, uništivši ostatke starih uprava, kojima su upravljali ljudi izabrani pod stariim rezimima.

Uporedno s akcijom za kontrolu, prema zakonu režima, prefekt fašista mora nastojati oko čišćenja, koje je potrebno, medju množom birokracijom, te kazuje, da su u Beogradu pobijedili mora označiti stranci ili organizacija, koje su odgovorne režimu, stotine 8 mandata, a za njima dolaze radikalni elementi. Prefekt mora nastojati, da se odstrane i izbace iz biljoke organizacije ili između faktora režima svi afaristi i svi oni koji aprofitoruju od stranke, oni koji prodavaju dim, svi politikanti i oni koji siju razdro i nemir, a također i oni, koji žive bez jednog jasnog, javnog zanimanja.

Italija je, za razliku od drugih država, u udruženju enih, koji su se vratili i koji su ostali za rata naša neizmjerno veliko moralno imanje, koje je dala Pobjeda. Majke i udovice palih u ratu i fašizmu. Udrženje ratnih invalida, Zlatne medalje, Plavi trek, Udrženje dobrotoljaca i još mnoga manjih udruženja sačinjavaju jedan značajni snagu, koja je dragocjena za režim. Ta udrženja znače za režim iskrenu nešćutnu suradnju milijuna Italijana. To su Italijani, koji su u ratu ostavili stotine hiljada selenih palih junaka; Italijani, koji su se borili i pobjeđivali krv kroz četrdeset mjeseci; Italijani, koji na svojem mesu nose

trage svoje žrtve i izvršene dužnosti. Prefekti fašističkog režima moraju pažljivo voditi računa c ovim snagama. Moraju ih potpomagati u inicijativa na okružujući ih krilom puno simpatije.

Prefekt fašista nije prefekt iz demokralnog doba. Onda je prefekt bio u prvom redu izborni agent; danas kad se o izborima ne govorи više, prefekt menjena svoje lice i svoj stil. Prefekt mora užeti u vlastite ruke svaku onu inicijativu, kojom se može povisiti ugled režima, ili kojom se može učevati snaga i prestiž režima, koliko u socijalnom, toliko u intelektualnom pogledu. Probleme, koji tiste pučanstvo (stvari, skupčina itd.), mora prefekt da predusređe. Prefekt mora paziti, da se vladine mјere na socijalnom polju ili u javnim radovima, provadaju točno. Po novom administrativnom i korporativnom redu prefekt je onaj, koji mora biti glava svoga života jedne pokrajine, te o njemu zavisi, da pokrajina dobije svoj životni impuls, red i direkтивu.

Prefekt mora da predusređe potrebe pučanstva i onda kada, da potrebe nisu na jedan javni način izražene: on mora da istražuje te neizvarene potrebe i mnoge još nepoznate nevolje puka. On mora ovdje, gdje mu je to moguće pokazati puku, da fašistička država jedna bezosjećajna država. Bez demagogije i servilizma mora prefekt činiti dobra pučanstvu, koje zasljužuje. Ovo su smjernice. Znam, da ste vjerni zastupnici fašističke Italije. Provesti ih učinkovito.

Mussolini,
načelnik vlade i ministar unutarnjih poslova.

JUGOSLAVIJA.

Oblasni izbori.

Dne 23. o. mj. obavljeni su u cijeloj državi oblasni izbori. Ovi su izbori imali potaknuti snagu pojedinih stranaka. Mislio se je, da su nekoje stranke ojačale ili da su druge oslabile u ovom ili onom kraju, no uzvješi sve u obzir zaključuje se, da se je ostalo na prijašnjem položaju. Izbori od 23. o. mj. pokazuju, da nije potrebno za sada raspustiti skupštinu, kako se je govorilo. Izbori za skupštinu donijeli bi rezultate, koji ne bi donijeli nikakvih promjena u skupštinu, pak će i nadalje ostati po svoj prilici ovako kako je sada.

Oblasni su izbori potekli u potpunom miru. Nigdje nije bilo nikakvih incidenta ili demonstracija, a opazilo se je, da je u izborima pristupilo samo nešto manje preko polovice građana.

Konačni rezultat oblasnih izbora potvrđen je, da su u Beogradu pobijedili Davidovićevi demokrati. Oni su dobili 8 mandata, a za njima dolaze radikalni elementi. Prefekt mora nastojati, da se 5 mandata.

U Zagrebu je dobio Radić 4 mandata, federalisti 3, komunisti 2, samostalni demokrati 1, frankovci 1 mandat.

U Ljubljanskoj oblasti, u kojoj ima svega 53 mandata, dobio je Korosec 49 mandata, Pribičević 6, Slovenska kometska stranka 4, socijalisti 1, Kometska stranka 1, Radić (u Kastvu) 1.

Iz izvještaja, koji su se u Beogradu sakupili iz svih strana države nije još sastavljen jasan rezultat izbora, no može se zaključiti da: radikalni održavaju svoje položaje u Srbiji, Južnoj Srbiji u Bosni onako kako su bili i do sada. U Vojvodini pomalo jačaju, ali gube u samom Beogradu. Tamo dobiti drži svoj položaj u Hrvatskoj i Slavoniji, ali gubi u Vojvodini i Dalmaciji. Pribičević se jača narođito u prečaskim krajevima (Hrvatskoj i Sloveniji, Sisak i Ljubljana). Demokratska Zajednica (Davidović i Mustafin) drži svoj stari položaj, a u nekim mjestima se i jača. U Dalmaciji se jačaju Radić

čevci disidenti (Nikićevi) i hrvatski federalisti na štetu Radiceva stranke. No kako smo rekli te su promjene u položajima neznačne, te neće donijeti znatnih promjena u državnu upravu.

ENGLSKA.

Vežni rezultati britanske imperijalne konferencije.

Svi članovi velike britanske Zajednice Naroda imali su ovih dana sedmu svoju godišnju konferenciju, na kojoj su kroz tri tjedna razpravljali o međusobnim odnosašima svih dominacija na svim državama, koje sačinjavaju Britanski Savez i zatim o odnosašima svih tih dominacija prema Englezkoj, napokon o njihovom odnosašu prema stranim državama. Na toj se konferenciji tvrdilo, da članove Britanske Zajednice veže jedina vjernost prema vladaru, a u svem drugom, da su svi dominijoni posveta slobodni i nezavisni. Dapače prihvadena je jednoglasno i ta izjava, da je i vjernost vladaru izražaj slobodne volje i izljev izkrenoga i slobodnoga utjerenja, da nije nametnuta nikakvom silom i nikakvom obzirom i da se nikakvom silom ne podržava.

Na konferenciji je riješeno vrlo mnogo praktičnih pitanja trgovackih i finansijskih, političkih u užem smislu i u smislu međunarodnom.

Ova je konferencija ponovni neobrivi dokaz, da narodi, osobito koji govore jedan jezik, kad postignu visoki stupanj političke zrelosti prosvjeti i blagostanja, mogu sve svoje stvari rješavati mirnom i ozbiljnjom razpravom, te iskrenim i ozbiljnjim sporazumom, koji jedino dolikuje i ljudima i narodima.

Tajnik strukovne organizacije engleskih rudara boravi već duže vremena u Moskvi, gdje su ga sjajno dočekali i gdje je već održao nekoliko vrlo oštrenih govorova. Javila se dapaće, što je težko vjerovati, da je u jednom govoru obećao, da će engleski rudari doskora sruštiti englesku vladu i provesti onaku revoluciju, kakvu su u Rusiji provedli boljevičevi. Radi toga je mnogo konservativnih zastupnika stavilo upit na englesku vladu, hoće li dozvoliti povratak tajniku radničke rudarske organizacije. Vlada je odgovorila mudro: da ona cijelu stvar proučaje i da će postupati prema zakonu i na korist naroda i države.

KITAJ.

Pokret sa nezavisnost.

Citavi južni Kitaj i najveći dio srednjega Kitaja postavio se na naredni temelj kitajske gospodarske nezavisnosti i socijalnoga napredka. Naravski da su to odmah kritili boljevičevi, Naravski da su nekoje, najveće svjetske novine danasime pune članaka i vesti, da boljevičeva Rusija rovari u Kitaju proti Englezkoj i proti svim zapadnim državama, te je tim povodom dvije stotine engleskih konzervativnih zastupnika zatražilo od engleske vlade, da više ne dopusti, da Sovjetska Rusija ima u Londonu likavoga svojega diplomatskoga zastupnika. Ovih je dana naime umro sovjetski poslanik u Londonu Krasin, ali se bi sad imalo postići, da on ne dobije naslijednika tako dugo, dok sovjetska vlast ne prestane tobože buškati protiv Englezke. Naravski, da to tako neće biti, nego će se Englezka postužiti svojim pravom, da mjesto počinjoga Krasina sovjetska Rusija pri-

stane na to, da u Londonu bude njezin predstavnik takav diplomat, koji se u istinu neće ni malo pažati u engleske unutrašnje prilike. U Kitaju će se borba razvijati dalje, dok ne bude i tako provedeno načelo: Kitaj — Kitajcima. Narodna vlada srednjega i južnoga Kitaja takođe jo ojačala, da je Velika Britanija predložila svim velevlastima, da tu vladu faktično priznaju i da s njom u buduće uređuju svoje odnose u Kitaju. Englezi su uvjereni, da je naredni pokret u srednjem i južnom Kitaju djevo ruske sovjetske vlade, te njihove novine u tom smislu neprestano pišu, a nekoje konzervativne novine zahtijevaju, da se Englezka, baš radi te ruske sovjetske propagande u Kitaju sasvim razkrsti sa sovjetskom Rusijom. Velika je Britanija dakle opet pokazala svijetu, da nije samo velika, nego i mudra.

Govori se o oružanom pohodu Engleske na Kitaj, no englesko je ministarstvo spoljnih poslova izdalo saopštenje u kom kaže da pomorske vojne mire koje su preduzete u vezi sa situacijom u Kini, same su mire preduzete. Sve ove mire imaju za cilj da izvrši elementarnu dužnost da britanska vlada zaštiti živote britanskih građana. Nije bilo nikakove promjene u pomirljivom držanju engleske vlade prema opravdanim aspiracijama kitajskog nacionalizma. U Šangaju i Pekingu vode se pregovori, koji će, ako se uspije, moći dovesti do potpunog sporazuma. Britanska vlada se nadala da će ovi pregovori doprinijeti da dodje do prijateljskog sporazuma između Velike Britanije i Kine.

Domaće novosti

Školske vijesti.

Gospodjica Vukosava Finderle, učiteljica u Buzetu, kojoj je Ministar Prosvjetne bio jario otpusni postupak, pozvao je da se opravlja, konačno je 31. decembra 1926. otpuštena iz službe.

Kaucije se mogu plaćati i na obroke.

Vlada je htjela priskočiti u pomoć nim trgovcima, koji nisu mogli najednput da platite kauciju za dozvolu trgovine, pa je dozvolila, da mogu te kaucije plaćati i na obroke (na rate). Ministarstvo Narodne Ekonomije poslalo je prefekturi pismo, koje glasi:

«Pod obročnim plafanjem, koje se ima dozvoliti malim trgovcima i nim trgovcima, koji su u krizi, razumjevaju se da su ti trgovci za sada oslobođeni od plaćanja cijele kaucije. Dovoljno je da podnesu općinskoj komisiji (koja izdaje dozvole za trgovanje) provizoriju potvrdu, da su platili jedan obrok Liktorskog zajma. Ta će potvrda biti prednata na tezorijeriju istom onda, kada trgovac plati i posljednji obrok (ratu) Liktorskog zajma.»

Općinska komisija nije prije ovog naredjenja mogla izdati dozvolu za trgovanje ako se uz molbu nije priložilo i potvrdu, da se je platilo cijelu kauciju na tezorijeriji ili na poštanskom redu. Ovako će biti mnogima olakšano plaćanje.

Taks za putnike.

Do sada se je na putnike za inozemstvo plaćalo 30 lira takse. Od sada će se plaćati dvostruko to jest 60 lira.

Propaganda za pošumljenje Istre.

Dne 2. februara sastati će se u Puli jedan odbor, koji je započeo propagandu za pošumljenje Istre. U tom će odboru biti sva vidišnjaca Iste. Conte Lazarić predsjednik tog odbora ra-

zglasio je jednu okružnicu, u kojoj napisuje, kako je pošumljenje gole Istre jedno pitanje važno u svakom pogledu. Šuma je za Istru potrebna koliko iz zdravstvenih, toliko iz klimatskih i ekonomskih razloga. Kraj, koji je pošumljen zdravje je nego li onaj nepošumljen. Osim toga je i mnogo ljeplji i ugodniji. Poljoprivreda je bolja u kraju, koji je šumom zaštićen od raznih vjetrova, a osobito bi veliko značenje imala šuma za Istru, koja je udaranica burvom. Nesamodno vjetrova, nego i od vode štiti šuma zemlju. Naši su brijevi govi goli i kamneni, zato jer je o njih voda raznijela zemlju. Osim tih razloga još je jedan možda najvažniji, a to je ekonomski. Istra oskuđiva na građevnom materijalu, a isto tako i na gorivom. Iz svih tih razloga treba se dati na posao, da se Istra što prije postupi, sumi, jer je to neophodno potrebno. — Odbor, koji se sastaje u Puli uz pomoć vlasti, da će se na propagandu i na rad u onim krajevinama, gdje je pošumljenje najpotrebitnije i gdje će se najprije započeti.

Novi propisi za prodavanje ribe.

Puljska je općina dogovorno s pokrajinskom upravom, učinila nekoje promjene u pravilima za prodavanje ribe. Te novne promjene uvelje su se na puljskom tržištu 22. o. m.

Po novim pravilima za trgovinu ribom smatra se da trgovina sasmi slobodna. Ribu može od sada prodavati i ribar izravno, pa koliko on ribe imao i kakve god vrsti ta riba bila. Ako on ne bi htio ribu sam izravno prodavati gradjanstu, onda je može dati na dražbu (asta). Dražbu može voditi samo jedan općinski funkcionar.

Nar džabi se može natjecati svatko. Onaj, koji na dražbi kupi ribu, mora na glas reći pred svima cijenu, po kojoj je ribu kupio. Trgovac će za ribu koju je na dražbi kupio imati 4% dobiti.

Ovaj je red samo provizoran, jer će doskora stupiti na snagu novi zakon, kojim će se ribarstvo i trgovina ribom uređiti po svoj državi jednak.

Liktorski zajam u Istri, Trstu i Goričkoj.

Nekoje novine javljaju koliko je u Istri potpisano Liktorskoga zajma. Ta statistika nije doduše još sasmi zavrsena, ali će biti bar približna. U Istri se je dosada potpisalo oko 8 milijuna i 200 hiljada liktorskog zajma. To je velika svota, uzmite li se u obzir u kavu, jer je ekonomskom stanju Istra prama ostalim pokrajinama. Novine pišu, da se je Istra uza sve to lijepo odzvala na poziv države.

U Trstu je potpisano 45 milijuna lira u gotovom, dok se u liktorski zajam računa i 35 milijuna lira, koje je Trst imao u državnim papirima, što su sađeni preneseni u liktorski zajam.

U Goričkoj je potpisano 6 milijuna i 200 hiljada lira. I to je za Goričku lipa sveta.

Pristojbe za razne dozvole.

U službenom listu donešen je novi zakonski dekret, kojim se povisju nekoje pristojbe (takse) za razne do-

zvole, koje izdaje policija. Po tom novom dekretu plaćati će se na dozvole za predstavu, akademiju ili drugu kaznu sličnu priredbu, koja se vrši u kazalištu:

a) u općinama koje broje do 10.000 stanovnika — 50 lira;

b) u općinama, koje broje više od 10.000 stanovnika — 100 lira.

Vlasnici gospodnja s prenoštešem običajni gospodnja, kavana i drugi slični lokalni, u kojima se prodaje ili konzumira vino, pivo, ili likeri i drugo alkoholno piće, moraju plaćati taksu za 1927. godinu:

500 lira za lokale I. razreda; 250 lira za lokale II. razreda; 150 lira za lokale III. razred; 50 lira za lokale IV. razreda. Za praznike, u dane kada se u nekom mjestu obdržaje kakav sajam, ili nešto slično, smje mjesna komanda javne sigurnosti izdati privremenu dozvolu za točenje vina i drugog pića, u smislu članka 101. zakona o javnoj sigurnosti. Za takvu jednokratnu dozvolu treba platiti 500 lira takse.

Oni, koji se bave tiskarskim, litografskim, fotografiskim ili sličnim takvim obrtom, moraju plaćati 100 lira takse. Osim toga mora svake godine platiti 50 lira za obnovu dozvole.

Za one, koji sele u Australiju.

Iseljenici za Australiju moraju imati radnu pogodbu, potvrđenu od talijanskog iseljeničkog ureda u Australiji. Ako iseljenik nema te radne pogodbe s nekim poduzećem u Australiji, mora prije iseljenja platiti 6000 lira kauciju. Osim toga mora imati i prevoznu pogodbu s kakvim parobrodarskim društvom. Iseljenik mora biti poljedjelskoga staleža.

Podešta u Svetišću.

Pred par dana estavio je Svetišću desadanji komesar tamošnje općine dr. Antoni Sarno. Om je vodio općinu 2 mjeseca. Na njegovo mjesto imenovan je podešta bivši politički tajnik fajča u Orseri Nicolo Quarantotto.

DOPISI

IZ RIEKE

Smrt cesarice Šarlote, žene makedonskoga cara Maksimilijana — Radi Iubavi — u Indijo. — Baron — tat. — One tri.

Umrla je carica Šarlota, žena Maksimilijana, Franc Jozefova brata. Time je zaključen jedan tanac istinski roman.

Nadvjovoda Maksimilijan bio je vrlo lijep. I žena mu Šarlota bila je vanredno ljuba. Živiljeli su kao dva goluba, najviše u kaštelu Miramaru, kraj Trsta. Nadvjovoda je i u morarići bio silno popularan, i kao da Italijana tako je i u našem naorušio najlepšu uspomenu. Pa i ovde na Rijeci. Kad bi god stigao ovamu, gradjanstvo ga je svaki put dočekalo sa zanosom. Tako je život mladoga para tekao u miru i u sreći.

Sarloti su bilo dvadeset i četiri godine, kad je ono jedno dana njezinom mužu Maksimilijanu stigla ponuda, da podje u Meksiku i da se tako okruji carskom krunom. To je u prvom redu želio francuski car Napoleon III., koji je nadvjovodu obećao svoju pomoć. Maksimilijan je oklijevao, bi li primio ponudjeni carsku krunu ili ne bi. Meksiko je bio već onda kačio je i danas zemlja vječitih nereda i revolucija, a sami Meksikanici, većinom republikanci, pod vodstvom predsjednika Benita Juareza. Maksimilijan je osjećao, da će tamo naci malo svojih pristaša, pa će zbog toga njezino carstvo teško uhvatiti korjena u onoj nemirnoj i ne-

se vratilo iz Korziera. «Zupnik se može doći nikako prije pete posljede podne, izvještio je braču, pa se tako sví, da ne izgube vrijeme i lude vratiti svome postu. Katarina je spremljala juhu za večeru. Anton sijeno. Josip je zahraćao vodu, dok su Zamota poslali na groblje. Imao je da vidi je li iskopan grob. Zupnik je medutinje skočio tek u sati. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot i povice izdaleka: «Groh još nije iskopan, ali vi možete onamo. Dovozao se u otvorenoj kočiji, obukao se i pozvao porodicu, da pozuri, jer on mora da je u sedam sati vidi kuce. Medutinje nikone se nije zvirolo. Dvojica susjeda tek sada odošle po nosiljke na kojima će starca odnijeti na groblje. Kad bi bila najposljive sive spremljena, a kaj bijesno i kaj bijesno da se upije grobajući. Zamot

izguranoj zemalji, zato je on i krozmao i stajao neodlučan.
Ali njegova lijepa i mlađa žena bila je bio ambiciozna. Ona je po što po to htjela da postane carica, pa je nepristano navorala muža, da primi ponudjenu mužuru. Napokon je popustio i koncem maja 1861. godine ukrcao se mladi par za Ameriku.

Što jo Maksimilijan slušao, to se je i u Meksiku je našao kudikamo više prijatelja negoli prijatelja. Njegov je početek bio vrlo težak, i iz dana u dan postao sve teži. Maksimilijan vidi, da se u doba sreće držati i već je bio oduševljen, da se zahvali na carkoj časti, ali tu je opet žena postavila svoje prste i nije mirovala, dok ga nije nagovorila, da ostane na svom mestu.

Nakako vuk miljenja dlaku ali čudi ništa, tako se i u njemu najednom razbudi stara, okrutna, habsburška krv, te je preko da progoni Meksikance onako krvivo, kašio je i brat mu Franc Jožef progonio u Evropi svoje sebe nepočudne državljane. To je — razumije se — Meksikance još većina raspali u mržnji protiv njega, i gotovo sva se žemalja digne pod vodstvom Benitom Juarezom protiv njega, a on videći se zapušten od svijeta, poslao je ženu u Evropu, da bi mu ishodila kakvu pomoć. Najprije je otišla k Napoleonu III. Pariz i zaklinjala ga, da pošalje u Meksiko što više vojske. On, da je to i dužan uručiti budući, da je njegova misao bila, da se Maksimilijana posjeti onama. No Napoleon ni čuti. On joj je sasvim hladno odgovorio, da on ne može u tu svrhu više razgovoriti, eto gdje na kućnem vratima pokuka — muž.

Ljudi božji — čepe se prijateljica za glavu — ca Čemo sada storiti Moja cast... Moje postenje!... Tu ni druge, rekla je ona njemu, nego da ti skociš preko ove ponosnosti...

— Ja mislim, da bi bolje bilo, da ti skocis, a ja da ostanem ovde, da ga fermam, ako bi otel za tobum skociti.

— To su vam danasni muski! — dobara mi je Ninetta prezirno u lice i otišla.

Još jedna posljednja:

Drijive gospodje prolaže Korzom i razgovaraju se:

— Svi riječki muževi zavide tvomu — reći će jedna druga.

— A zašto?

— Zato, što oni moraju svi biti u veče u devet sati kod kuće, a tvoj da može biti svi koliko hoće, pa i cijelu noć; jer da si mi u toliku ključ u tu dobu odgovori.

— Jes, ali tebi mogu reći: onaj ključ ne valja, kriv je — a ja sam mu ga dala samo zato, da ga može pokazivati prijateljima. Imate on mora biti kod kuće u osam i po.

— A, tako ju — tako!

Zivio u ljubavnom odnosu sa ženom i sa žurjakinjom toga Premrua. I tako od bedede na besedu došlo je na vidjelo, da je bandu okralja i trgovca Kalotku u Iki i neke druge trgovine i federacije u Zagrebu. Sad su oni svi: i muški i ženske u katafiku, a ja ovo iznosim, da vidite, kako se danasni mora čovjek da čuva i od hrana. Inače je taj barun bio poznat na Biocu koj najbolji plesač. Vele, da je već bio izumio i nekakav novi ples — nekakvu imitaciju kretnja neke divlje američke životinje. Uostalom svi su ovi moderni plesovi više manje kretanje divljih životinja i ljudi, što je najzadala i u redu, kad pomislimo u kakvom vremenu moramo da živimo. Da me ne bi koji djavačao natentao pa da potičem govoriti o tom vremenu, ovo je prelazim smjesta na one moje tri poslijednje:

Jude je Ninetta banula u moju sobu kao vjetar.

— Za Boga, pomozite mi, pogutnula sam jednu iglu.

Ona se je nato tako užasno otrešla na mene, da je od ljtunje izbacila iglu, što ju je bila pogutnula.

Još jedna:

Danas mi se Ninetta tužila, da muškarci nisu više kavali. Evo što se je dogodilo jednoj njezinoj prijateljici: Ta prijateljica je udata, ali ima još jednog drugog prijatelja. Jedno dana došao taj prijatelj u kuću, i kad su njih dvoje bili u najljepšem razgovoru, eto gdje na kućnem vratima pokuka — muž.

Ljudi božji — čepe se prijateljica za glavu — ca Čemo sada storiti Moja cast... Moje postenje!... Tu ni druge, rekla je ona njemu, nego da ti skociš preko ove ponosnosti...

— Ja mislim, da bi bolje bilo, da ti skocis, a ja da ostanem ovde, da ga fermam, ako bi otel za tobum skociti.

— To su vam danasni muski! — dobara mi je Ninetta prezirno u lice i otišla.

Još jedna posljednja:

Drijive gospodje prolaže Korzom i razgovaraju se:

— Svi riječki muževi zavide tvomu — reći će jedna druga.

— A zašto?

— Zato, što oni moraju svi biti u veče u devet sati kod kuće, a tvoj da može biti svi koliko hoće, pa i cijelu noć; jer da si mi u toliku ključ u tu dobu odgovori.

— Jes, ali tebi mogu reći: onaj ključ ne valja, krov je — a ja sam mu ga dala samo zato, da ga može pokazivati prijateljima. Imate on mora biti kod kuće u osam i po.

— A, tako ju — tako!

— Uza sve nevolje i mi imamo jedan dan razbijbirje i veselja, a to je dan svetoga Antona Žimskoga, što pada na 17. januara svake godine. Sve što može da se diže, veseli se ovome žimskom prazniku, koji se vrlo svečano slavi među našim dosta nabožnim svetom. Zvoneća je najudaljeniji gorsko selo bivše Kastavštine, a sedi na starici uče, da su se mnoga sela Kastavštine razvila, po doseljenju zvonečanskim pastirima. Za Rukavac to vrlo uporedivo tvrde. Koliko ima tome istine, teško je pogoditi. Na dan sv. Antona, vrlo se dake mnogo naroda iz okolinskih sel s prema sprema na Zvoneću, gde se taj dane veselo proslavlja. Sto se događa svake godine, dogodilo se i ove. Vreme je bilo nesnosno, kiša, tuča, zima, a k tomu još oštri vetar besno je upravo nemilosrdno. Sve to ipak nije smetalo, da se toga dana nadje u nas nekoliko stotina našeg naroda, od sedin staraca i starica do žilavih mladića i nježnih devojčica. Sve je bilo veselo i zadovoljeno. Mladež je očekivala ples, ali ga ove g. nije bilo. Vlast nije htela, da ga dozvoli. To nas je veoma začudilo, jer je to gotovo jedini dan u godini kad se u sasni pleše, pa nam se ni tome nije udovoljeno. Postupanje je plesovima čini nam se uopće vrlo smesno u našoj općini. Ljeti — za najveće spreme, kada su noći veoma kratke a ples počinje tek u devet. Ili deset sati, da se produži na štetu zdravlja i moralu sve do zore — daju se dozvole za plesove, a sada u tradicionalnoj, plesnoj sezoni (spusta) (karnevala) kada sva Evropa pleše, name ne se dozvoljava. To nam je vrlo nerazumljivo, pa bi bilo dobro, da nam se to ne odgovori.

Ali naš se narod i bez plesa vrlo ugodno zabavlja. U mnogim kućama naših seljaka, kao i u onih par gospodinica bilo je tako ugodno, da to jedan slučajni posetičac ne tako lako zaboravi. Osobito se to opaziš kod «Šimincima», gde se sve do većeri brojno i veselo društvo iz Rukavca ugodno zabavlja uoz grozno ozvanjanje naših lepih narodnih pesmica. Još veće priznanje zasluzi krški Gašpar sa svojim sinovima, jer su vrlo dostojno zastupali zvonečansku pesmu.

Tko je god toga dana bio na proštenju sv. Antona, taj je morao da nešto čuje i da nešto nauči. Morao je čuti ponosnu našu pesmu, ali je morao da i nauči istu, našu kako naš narod savesno poštuje tuđe, ali se i sa svojim znacima ponosi i diči.

IZ PASJAKA

Naše prosvjetne i gospodarske prilike.
Mislim, da ne će biti zgoreka, ako se i mi pasjačani javimo jedanput u novima godine, smo jedva očekivali, kad će doci večer, da idemo malo slusati, kako krasno sviraju i udaraju u tambure naši tamburiši i tamburaši. Baš jo bila milina, i samo prolaziti cestom pred čitaonicom. A sada je pak sve nekako tužno i žalosno. Žao što!

U našem selu imamo prosvjetno društvo, koje je do sada doista lijepo uspijevalo sa svojim tamburinskim zborom. Lanske godine smo jedva očekivali, kad će doci večer, da idemo malo slusati, kako krasno sviraju i udaraju u tambure naši tamburiši i tamburaši. Baš jo bila milina, i samo prolaziti cestom pred čitaonicom. A sada je pak sve nekako tužno i žalosno. Žao što!

Sad su zimske dugе večeri, a radnje nje, da radimo do kasna, pa zasto nebitno u čitaonicu u čitavu knjige i novine, što se lijepčarimo nekoj kod kuće, nekoj po gospodinu itd. Pa knd bi nam se to dosadilo, onda bismo lahko ušli tambure ruke pa zasvirali par komada naših pesama. Ako budemo išli ovako napred, onda ne bi bili nikada ništa s nama. Zapustimo se sasmi mjesto da nastojimo o našem napretku. Potrebito je, da se čitavu selu pobrije da podupre svoje jedino društvo, a ne, da se brišu same članovi. Također i odbor tog društva mogao bi se malo više brihati i bolje organizirati, to malo i maleno društvo. Moralo bi se počiniti i za predavanja, jer bi nam bila potrebna.

Kod nas nisu baš najslabije gospodarske prilike. Svijet se snalazi. Nekoji idu ovamo, drugi onamo i tako se životari. Sada idu mnogi od nas najveće u Austriju, da zasluge nešto, ali ja mislim, da tamo nije baš najbolji kruh. Kod nas se nekako pak pomaže sumom. Žive se od drva. Boje i tako, iako je to težak život, ali kako vidimo po ostaši Istri još je mnogo teže. — Doskora cu vam se opet javiti.

IZ SOVINJESTE.

Promjene u općini.
Imamo na općini malo promjenu. Malu ili veliku, kako joj razumije. Naš dosadanji našim općinskim načelnikom gosp. Rigo odrekoao se svoje časti, na što nam je Podprefektura u Kopru poslala komisara našim općini i to gosp. Plera Zetto. Novi ovaj naš općinski upravitelj već je preuzeo naše općinske poslove, što je javio našim općinarnicima.

Mi smo okolišni Slaveni željeli promjene na naši uprave općine i iz gospodarskih razloga; ali ipak nas presenetili općinski komisari, posto smo misili, da smo i slabo razumjeli. Mi se ipak veselimo promjeni u upravi općine u očekivanju, da će njeni novoimenovani komisari uređiti općinsko gospodarstvo, uvesti mir, red i poštovanje zakona, da će sve učiniti, da budu u općini «conti chiari», pa da budemo «conti cari». — Nekoji sejaci,

Franina i Jurina

Fr.: Znaš Jurino, da ima dnevi, kada bim ja najvoleo, da me ni.

Jur.: A ki su ti dnevi i kakovi? Oblačni? Burni? Jugovi? Kakovi?

Fr.: Ca ja znam? Svakakovi.

Jur.: Ca ti je ča teško na srce, ale pak na duše?

Fr.: Ja ne znam, ča je ni ča ni, nego mi te ča nekakova kukundrija i ja bim, da ti pravo rečem, onput najvoleo bit negdere dugo, kade ne bi nijedan za me znao.

Jur.: I ja imam takoveh dan.

Fr.: Pak — kako se od njih leći?

Jur.: S utjehum.

Fr.: S kakovum utjehum?

Jur.: S utjehum, da ima još na svetu ljudi, ki su vredni, da ih zemlja nosi.

Fr.: A ki su to? Da nisu to sopet kakovii čarlatani?

Jur.: Nisu nego ljudi, kem je Bog dal pamet, da moru svako toliko nečimisleti, ča čini, da nam pojde sva kuka kukundrija i svaka druga žlost. Si čul za onu telefonadu od nekih?

Fr.: Ku telefonadu?

Jur.: Va Londre. Ti znaš, kako je London dugo od Novajorki. Prej jedno devedeset let, kad sam ja još bil mal, trebalo je kadagod i k i mesec, dokle bi u Londri va Novajorku prisla kakovina zapoved ale kakav list. Kasnije su vaporji tu daljnju skratili dok nisu najzadala postavili pod more zice, po keli se je moglo telegrafat u Ameriku i nazad. Ma sve to još ni nijes prama onemu, ča su va Londre neki dan doživeli.

Fr.: A ča to?

Jur.: Poslali su međnjara va zvonik od krečki svetega Pavla i su mu rekli, neka malo pozvani zvon, ki uri tuče. I male za tem se j čulo, kako zvon klinica: din-don — din-don.

Fr.: Ja, pak fa?

Jur.: Pak ča? Ono isto din-don, din-don čulu su isti on hip i va Novajork.

Fr.: Ca po onoj žico pod morem?

Fr.: Nego kako?

Jur.: Lepo! Va Londre pozvoniš, ale ča rečeš, i va isti hip to čuju oni preko oceania.

Fr.: Ma neka vratja mašina mora bit.

Jur.: To ti je telefon, malo drugačiji nego su ovi naši telefonički ovuda.

Fr.: I tako se u Londri va Novajorku i u Novajorki va Londri more telefoni, kako s Pula va Fazanu.

Jur.: Uprr tako, samo da ki govoris s Pula va Fazanu, govoris po zrake, ki niš ne košta.

Fr.: Ma to je pravo čudo!

Jur.: To se zna, da je. I kakovo! A čoveku gre malo i smeh na ti vratji telefonii od Londri i Novajorki.

Fr.: Tu je čoveku za mislet, a ne za smet se.

Jur.: Je za mislet, ma je i za smet se. Ja cu ti to valje stumačit. Va Novajork je telefonistica, ka se o pol noći spravljaju poč spati. Prej nego će poč va kripi, lepo će pozdraviti onu svoju kolegicu va Londre i reč će njoj: «Halò! Halò! Gut najt! Lahka noć! A ona druga z Londri će njoj valje lepo odgovoriti: Gut morning! Dobro jutro!

Fr.: A kako to?

Jur.: A lepo! Zač va onem hipe, kada je va Novajork polnoći, va Londre je već sedam ur jutro.

Fr.: Ma ča će njim rabiti telefon?

Jur.: Ma ča tc pitaš! Rabit će njim za govorit. Novini pišu, da su neki trgovci z Londri i z Novajorki već nepravili nekoliko posala za nekoliko milijuna lir, a sam telefon va Londre je za ti govorit inkasal okole dva milijuna lir.

Fr.: Aj struka! Tamo gre sve na miliuni, a ja se već mesec dan glavu razbijam, kade ču dobit trojet lir za platiti neke moje nevojiv.

IZ RAČJE VASI.

Nečuvane novosti. - Očeta djevojka. - Vratila se okravena.

Kod nas se dogodilo - nesto nečuveno. Gradske ljudi i one koji svaki dan čitaju velike novine i svakidavanje novosti iz velikih gradova - ne bi moguća zaucidio nas - seški dogodaj; ali nas proste ljudi na selu, znašta je zatudio. Pa o čemu se radi? Nestalo nam djevojko Ruža Božić-Fuglove. Otisla, odvedena, što li, prošlog petka, ili petka pa da dugo za nju ne znamoemo. Gdje je? Ovo su pitanja, koja zanimaju naše selo, a osobito mame njezinih rastućenju majku Anu. Pa kako je došlo do toga? Lukava, na ljeplji način. Dosla neka ženska u naše selo. Već ne putne iz Laniča ili iz Lupoglava popitala se o rečenoj obitelji nesreće naše djevojke. Ženska, koju je nepoznata žena srela i u nje se popitala o obitelji Božić, osvrdnula se, da je nepoznanka bila dobro poučena. Znala je, da joj je otac u Americi već četiri godine, a doma da je ostala žena sa četvoro djece. U selu joj pokazala kuću razaljene obitelji. Unije. Odmah upita: Je li da ja vaš muž (otac) u Americi? Jest, istina je. Eto i ja sam se sedala iz Amerike povratila s mojim braćom. Bila sem s vašim zražem. On vas ljepe pozdravlja, a ujedno salje paket rote i novca. Gdje jest? Pustila sam sve na Buzetin. Jos van je sporućo vaš muž, da im barem, najđete - prusila.

Tko veselij od jadno žene i djece. Donesoće prušta, hleb i vina. Jelo se i pilo i veselito skoro cijeli noć. Svi su opazili, da nepoznata dočkinja peste da gleda nikoga u oči, kao da sakriva svoj obraz.

U razgovoru će reći neznanika: Znate, ja se sada vraćam u Ameriku svomu muzu, čim prodam sve svoje u Lovranu i Puli. Ako hoćete da mi halko i dobre vole uzeći sobom vašu Ružu. Ali odmah sada, neka ide sutra sa mnoc na Buzetin u Marince, po paketu što van ga posla vaš muž (otac), a onda ćemo zajedno u Trst. Povratiti ćemo se ove subote na Potečaj. Dajte nas vi pribekati! - reče soperadicari.

Majka i Ruža privoliše, dočim se sin tomu protivio, većli majci: Uzimate, manu, palicu, palicu, pak potjerajte iz kuće nepoznato stvorenje.

Ujutro, otiđe Ruža se tudijskom. Ruža uže svoje najljepše odjeće, kaput, narukvice i ogrlicu zlatniju paketu, da se prevede u Trst. Majka uruči 100 L čudnoj ženi, za kćerku. Odošla Majka urečenog dana, bude ih pribekati na Potečaj. Ali kćerke s tudijskom nemam te nema. Podešao je do Buzetina. Ne nadjeo ni jednog paketa, ni kćerke, niti sutopoznate. Zabola i sva satrvena podje kuci iz kuće sve to javi oružnicima.

U dječoj Račjoj Vasi samo se govorilo o otoci Ruži. Svi ju žalovali i svi karali njezinu majku. Svi govorile: Već ne ćemo vidjeti djevojku. Prodana je. Tako kuća je bila, tugevalo, kritkivalo, ljutilo se, spominjalo svoje; ljudi Božići, ne vjeruju, tudijsku. Ostale tugevala. Ali eto nešto: danas iščekuju sredinu Ruže u Račjoj Vasi. Ispravljaju, da ju na nepoznatu ženu odvela u neku kuću, da s njom spašava. Da je s njom otišla u zlatarij, da je odložila zlatnu ogrlicu, narukvicu i prsten da se zlata osvetla. Zlata joj je prstan potvrdio. Uz joj ujedno stotinu lira. Naposljetku ju negdje ostavi. - Teksanska policija je bila o stvari obavještena, pak jo nasta ugrabljenu djevojku. Jedan ju karabinjer odvede do Buzeta.

Sada opet u selu ima mnogo govorova i negacija i klepetanja. Svi stežno vele: Detinjstvo je lopovski. Ne amijemo vještavati sve: svakomu, a nikada vjerovati u nepoznanice, u tudijske. Ne smijemo se putati zavaravati od pustih običaja i slatkih riječi. Niko ne smije već vjerovati, da će tudijsin nama domaćinu učiniti neko izvanredno dobro. Tako dobrih ljudi nema ni u selu, a stoput smjene te dobrote možemo očekivati od tudijsaca. Varalice značu ljepe, slatko govoriti, značu mnogo očekivati; a kako su fino, edjevani, neuke seljake to zavarava. Ali damas pod gospodskim odjeljem više put se sakriva lopov, varalica. Ta kćeve varalice i maskine na fini način umiju odinesti novac, a ženske, djevojke lako izgube sve. Ova nek budu u selu. Ni u obilježju, selo dana danas ne pustite djevojke: same, a, nikada u ple, a osobito u načno doba. Šibe — i nesreće nas uči! — B.

TE DRAGOGEZITI NA OTOKU CRESU.

Števet - Conte - Luke - Moda i mladost. Živimo u tri nastojanja, da se ekonomski život seljaka poboljša i da se posjepši raspredijk sejaka. Danasna vlada dala se je ozbiljno na posao, da u tom pogledu podigne poljoprivredu. Daje mu postreka i pomoći, daže ga i vodi bolj budućnosti. No, kako Varaždin je poznato na našem je otoku slabo poljoprivredno. Naši vrtovi i naš krš nemaju se nazvati poljem, pa je prema tome kod nas i malo dobrih poljoprivreda. Naš krš ne može, da nam daje više od onoga što nam je dao da sada i ako svom našem snagom nastojimo i tome.

No, moglo bi i nama u ovom kraju biti malo bolje, malo lakše mogli bismo živjeti. Trebalo bi samo da se mi ovde na selu dano - nato, da si irradilimo neke bolesti za naše napredovanje.

Ime kod nas sume što je vrlo sudomovato. Suma je glavni uzorak našeg žitota, oni nam pruža jedino sredstvo da dodjemo

do novca i time do dobara koja su nam potrebna za život.

Nije vrlo prihoda je drvo, ne od danas, nego od dana kad su naši predjedovi našili ovaj dij otoka. Kako je kod nas život primitivni te se može svako ostvrditi na svoje vlastite oči — a vjerujemo, da su oruđe i sprave s kojima se mi služimo kao i prevozna sredstva i putevi na rugu 20 vijeka sa usporedbom moderne tehnike i saobraćaja.

Znamo dobro i to, da od našeg krs-a i naših puteva nije moguće stvoriti ceste da utiske, ali ipak bi se doalo toliko učiniti, da si čovjek usred bieglog dana ne razbije glavu po našim putevima — staza, jer puteva pravom smislu i nemamo. Čudna stvar, ali ipak istinita.

Kad je pred nekikh 15 do 20 godina gradili cesta, koju spaja selo sa centralnom otokom t. j. Cresom, započela je gradnja, jedan kilometar izvan selu, te je opet takon par kilometara prekinuta, pa opet nastavljena. Bzbila tudo nevidjeno od projekta i izvedbe. Taj kilometar koljivo puta od početka ceste pa do selu još nije niti danas gotov, a pitanje je veliko da će kada i biti. O drugim putevima ne treba niti govoriti, jer se ne smatraju putevima već pravim kozjim krsom. Istina da uslijed velike strmine nije moguće učiniti ceste u pravom smislu riječi, ali dobi se ipak u toliko popraviti, da budu slične onom putu što veže selo sa njegovom prirodnom lukom t. j. porticom ispod seča Prigradnjem.

Put sto veže selo sa portom "Porozino", gdje pristaje i parobrod dvaput nedjeljno naravno, ako je ljepe vrijeme, inogač bi se barem popraviti u koliko se dade već razloga što je tu sjedište i finansijske straze.

No jedna stvar, koja nami danas izgleda gotovo nepotrebna, kad i Bili imaju svoje vezu sa parohrom — jest pristajanje parobroda na Porozini — kad bi mogao pristajati i na Prigradnjem — jer i ona je pristajanje ujedno i t. j. ako je povoljno vrijeme, što bi se moglo napraviti i na Prigradnjem i time prikratiti težinu puta jer je moramo snositi, a osobito onda ako hoćemo da nešto dovezemo iz Cres-a ili Rijeka.

Dan danas nije se našlo nikoga, koji bi se malo zausteo za nas, da nam se barem u tom pogledu olakša život.

Zivot je kod nas gorak i nema nade u njegovu ublaženju i poboljšanju.

Moda, i ostala počast poslijeratna, nije poštedjela niti, nis. Tu nema sto prgo varati, jer tako zahtijeva vrijeme — narančine, u mogozvima naših mladih, koji živu u vjetru i još nijesu zagledali oči zbiljnosti.

Imali bi još toga, da pripovjedamo, ali puštanju za zgodnije vrijeme.

Iskreno Vas pozdravljamo!

Dragožđani.

IZ OPATIJE

Tramvaj.

Sad je na dnevnom redu tramvaj. Mnogo se o njemu govoriti i piše. Ovdje su govorili svi, vozači i vozovi bace i rotornici, a da se mjesto toga nevede između Lovrana i Matulja. Lovranci su, čini se, protiv toga projekta. Oni su dozvani, da ostane sve, kako je sada. Novotvrdi su slijeve, a tamo, da su lijepe stvari, ali često putu da opoku. Da pitate mene, što ja mislim, o tome, ja bili vam odgovor, da me nudim interesuju kozji puti, koji su u dosta i u Opatiji i na Lovrantskim. A valjda i druguda.

Nova Španjolska groznica

Novine svega svijeta pišu o ponovnoj pojavi teške bolesti gripe ili španjolske groznice. Pojavila se opet ovaj u nešto boljem, koja je pred nekoliko godina uništila tolkiko ljudskih života. Bila se je razmahala i zaprijetila prošašću. Španjolska groznica spominjala se je onda sa strahom. Značila je nesto strasnoga, onako po prilici kao rat.

Vijesti o ponovnom širenju španjolske groznice doje zdravstveni odsjek Lige Naroda u Zenevi. Od tamo javlja, da se je gripe pojavila dosada u BiH, u Danskoj, po svim krajevima Francuske, u Engleskoj, Irskoj, Škotskoj, Holandiji, Njemačkoj, Švicarskoj, Čehoslovackoj i Poljskoj. U Njemačkoj i Italiji pojavljuje se gripe nijestimice.

Zanimivo je, da je od svih dosadašnjih od gripe 95% ljudi starijih od 55 godina. U Varšavi (Poljska) ministarstvo unutarnjih poslova sazvalo je naročitu konferenciju, na kojoj su se stvorili zaključci što se ima činiti protognom širenju gripe. Iz Budimpešte javlja, da se je tamo pojavilo mnogo slučajeva gripe. Dosada iz naših krajeva već nema Bogu izvještaj, o velikom broju oboljenja ili o slučaju smrти od španjolske groznice.

Držimo, da će svakoga zanimati neki podatci o toj groznoj počasti, pa zato donosimo i u našem listu kralata pričak Španjolske groznice.

Gripa ili influenca je jedna teška razražna bolest, koja se s vremenom ne riješi, ne pojaviti kao teška počast da pre-

krili cijelu zemlju. Ova je bolest po neki put takve prirode, da je ne mogu sprječiti ni sve vrste predpriprema. Naročito, ako se sjetimo za vrijeme rata 1918. god. Gripa je tada najviše žrtvama napravila, te istoričari tvrde da poslije posljednje kuge ona je najviše uništila ljudstvo. Njeno porijeklo nezna se. Za veliku počast gripe 1889. tvrdi se da je donesena iz Rusije, a odatle se rasirala u sve dijelove svijeta. Za počast iz 1918. kažu da je počela kao nepozvana bolest u Španiji gdje su stotine hiljada oboljevala, a odatle je pomolučada i želježnica svuda širila. Iz dosadanje literature (ima objavljenih oko 500 spisa i statistika o toj strašnoj bolesti) vidi se po engleskom izvještaju da je gripi podleglo preko 6 miliona žrtava. Francuz Lomonije tvrdi 1919. god., da je na kugli zemljinoj bilo za vrijeme posljednje epidemije gripe preko 20 miliona mrtvih. Dakle za 11 mjeseci epidemije tri puta je više umrlo no poginulo u ratu. Samo u Evropi bilo je 2,600,000 žrtava, a na Orientu po engleskim podacima, bilo je 15,000,000 žrtava, od kojih samo na englesku Indiju pada 6,000,000, znači polovina žrtava koju se za vrijeme od 22 godine od gubitka pomrie. Interesantan je izvještaj "Tempa" o od marta 1919. god. koji kaže da je u predjelima Indijskog Oceansa gripa kosiša kao vatra. U Kapstatu za deset dana 2000 djece ostalo je bez roditelja. Kolonijalni Savjet Australije u tomu dobu samo je slao ladju sa pomorom na razvojne oštvrme i u izvještaju kaže da je 85% stanovništva urođenjenskog oboljelo od ove epidemije, a bijeli ljudi ništa drugo nisu radili da njegovali bubrešne i mrtvi pokopavali.

Sama bolest gripe pojavljuje se na raznovrsne načine. Tako pravi sve moguća oboljenja organa za disanje, nervozne pojave, reumatične pojave kao i raznovrsna oboljenja želježica i crijeva. Same riječ gripe — gripper, zgrabit — kaže da bolest počne odjednom, iznenada sa zimom i naglim počevanjem toplosti. Vrlo se često dešava da se na ovakav početak bolesti ne obračava velika pažnja, jer lidi po neki put na lak nazeb da se od jednom pretvoriti tešku bolest. Neki put se gripe pojavljuje lakša bez groznice, samo se pokazuje zamorenost, reumatične pojave, neimanje apetita i dosta jako znojenje.

Gripa je zarazna bolesti i izaziva je naročito klica, koju je jedan liječnik promatrao 1892. god. Vrlo je interesantno da se ovaj isti hakeč našao u vru mnoštvu i u pijučaku kod oboljelih od mračnog klasija, ali ne izaziva gripozne pojave. Po svemu izgledu da ova klica čini pogodno pođe da se nasele i razviju druge klice kao hemolitični streptokokus, pneumokokus, diplokokus koji u vezi sa grippom zlikom izazivaju one opasne komplikacije.

Što to tice sredstava za predobranu od gripe, mnoga se prodaju po trgovinama ali ni jedno nema naročito i sigurno uspješno djelstvo. Kako gripe prelazi sa čovjeka na čovjeka naročito pomoći vazuđuju i organe za disanje, to je kavo prvo korisno sredstvo čišćenje zuba i usta, a izbjegavati oboljeće od gripe. Naročito su zarazni oni koji imaju gripono zapaljenje pluća, jer je utvrđeno da u bolnicama gdje je počinjala laka vrušta gripe, ako koji dodje s zapaljenjem pluća da se bolest jache i u opasnjem je obliku za ostale.

S toga je na prvom mjestu najbolj u opće ne dolaziti u dodir sa oboljelim. Treba što češće prati ruke, naročito prije objeda, usta treba ispirati više puta dan bilo slabim raspršom kuhinjskih sôli, bilo nekim slabim dezinficirajućim sredstvom. Ovo važi naročito za djece prije odlaska i po dolasku iz škole.

Izbegavati moramo lokale koji su mnogo posjećeni, (krčme, kavane, ki-

na). Čim se ma i najmanji uzeb po vi treba leći u postelju, uzimati tonopitke, sobu grijeti, ali što više provjetravati. Pojaviti li se površenje to odmah pitati liječnika za savjet.

DAROVI

za "Fresvet" odsjek za Istru: Da počasti uspomenu blagopokoj. dra Otokar Rybář daruje gosp. Ulrike Stanger 50 litri "Fresvet" za Istru.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARÍ
Tiskar: TISKAR EDINOST" u TRSTU.

IZVRSNO JELO

za objed i večeru su tjestenine "Pekete". Kada ih kupuješ zahajevaj samo u zatima od ½ i 1 kg s natpisom "Pekete".

MCD kupuje tvrdka

Žnidleršić & Ce

BISTERZA.

JE ORIGINALNO KAZILO
KIODDRAGIADAKALNO
KURJA OGESA
DORIVA SE V VISKE LEKARIMA

FARMACIA SPONZA, Via Tor S. Piero 10, Trst

BOGATI IZBOR
uz najniže
cijene

CARAPA
za možkarce
žene i djece

CALIFICIO GENOVENSE
Corso Garibaldi 40

SAMO pomoću energičnog zdravljenja s Glykolom lijeći se glavobolja slabokrvnost, kostobolja i slaboca. Specijaliteti liječnare Castellanovich, Trst. Via dei Giuliani 42. U januaru liječnara je otvorena takodjer i po noći:

KRUNE
plaća u vijek nekoliko cent. više nego drugi

ALOJU POVH, Piazza Garibaldi 2
prvi kat

Pazite na naslov!

Pazite na naslov

KURJE OČI
(kale)

liječi brzo i uspješno mast

RYA

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST

Cuvajte se patovinom!

Must Rya možete dobiti u svim ljekarnama.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

CENTRALA U LJUBLJANI

Dionička glavnica i pričuva: 60.000.000 dinara

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjizice, te ih ukarata plaća se 4%, a uloge na tekuće račune se 4 $\frac{1}{2}$ %, neto. Za odziv vezanih uložaka

kubije (SAFES)

Biagajna je otvorena od 9 $\frac{1}{2}$ -12.50 i od 14.-16 sati